

14.6.2017

Hyvä Kalevi Kämäräinen,

Kiitän työ- ja elinkeinoministeriöön lähettämästä kirjeestä koskien yöjunayhteyksiä ja vastaan hallinnonalaamme kuuluvassa asiassa. Pahoittelen kuitenkin vastauksen viivästymistä. On ilahduttavaa, että olette lähestyneet ministeriötä konkreettisella kehitysehdotuksella. Junaliikenteen palvelutasoa harkittaessa pyrimme huomioimaan laajasti kansalaisilta saamaamme palautetta ja näkemyksiä.

Pääministeri Juha Sipilän hallitus ilmoitti syksyllä 2015 eduskunnalle antamassaan välikysymysvastauksessa, että tavoitteena on avata kotimaan henkilöliikennepalvelut mahdollisimman nopealla aikataululla kilpailulle. Henkilöliikennepalvelujen avaamista kilpailulle on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä vastauksesta lähtien. Valmistelutyön taustalla on vaikuttanut myös Euroopan unionin neljännen rautatiepaketin markkinaosan säädökset, jotka tulivat voimaan 25.12.2016. Kotimaan henkilöliikenteen avaamisesta kilpailulle tullaan tiedottamaan lähitulevaisuudessa.

On myös huomioitava, että VR järjestää toimintansa pääosin markkinaehtoisesti. VR:n markkinaehtoiseen raideliikenteeseen eli liiketoiminnallisiin ratkaisuihin liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole toimivaltaa puuttua. Suosittelisinkin kääntymään ehdotukseenne osalta valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksesta vastaavan omistajaohjausyksikön puoleen. Tämän lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö ja VR-Yhtymä Oy sopivat junaliikenteen ostoista ja velvoiteliikenteen järjestämisestä. Yksinoikeutensa vastineeksi VR on sitoutunut harjoittamaan julkisen palvelun velvoitteen alaista liikennettä enintään 20 miljoonalla eurolla vuosittain. Velvoiteliikenteen lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö hankkii yhtiöltä henkilöliikennepalveluja noin 30 miljoonalla eurolla vuosittain. Sovittaessa osto- ja velvoiteliikenteestä pyritään mahdollisimman suureen yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen eli palvelemaan kulloinkin käytössä olevilla resursseilla mahdollisimman laajaa joukkoa kansalaisia. Osto- ja velvoiteliikenteellä pyritään täydentämään vuorotarjontaa ja mahdollistamaan liikenne sellaisilla yhteysväleillä, minne sitä ei markkinaehtoisesti synny.

Osto- ja velvoiteliikenteen osalta liikenne- ja viestintäministeriö kartoittaa säännöllisesti eri vaihtoehtoja raideliikenteen kokonaisuuden kehittämiseksi. Viimeisin laajempi selvitys on tehty viime syksynä. Kartoituksen taustaksi ministeriö on pyytänyt viime syksynä ja tänä keväänä laajasti lausuntoja alueellisista liikkumistarpeista ja joukkoliikenteen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä esimerkiksi Suomen kunnilta, maakunnilta ja ELY-keskuksilta sekä eri henkilökuljetusalan toimijoilta. Lausuntokierroksen jälkeen ministeriö suorittaa kokonaisarviointin ja päättää tarkemmista suuntaviivoista liikennetarjonnan kehittämisen suhteen. Tämän jälkeen aikatauluista ja vuorotarjonnasta päätetään yhteistyössä liikenteenharjoittajan eli VR:n kanssa.

Joukkoliikenteen järjestäminen on mahdollista tehdä huomattavasti nykyistä tehokkaammin, sillä liikenteen järjestämiskustannukset eivät suinkaan ole kaikissa liikennemuodoissa samat. Tehokas junaliikenne edellyttää suuria ihmismassoja. Kun matkustajamäärät ovat vähäisempiä, soveltuvat muut liikennemuodot järjestämiseen huomattavasti paremmin. Siinä missä järjestämiskustannukset ovat junaliikenteen osalta tietyillä väleillä usein vuositasolla satojatuhansia ja jopa miljoonia, puhutaan linja-autoliikenteessä tyypillisesti kymmenistä tuhansista.

Joukkoliikenne on aina syytä järjestää tarkoituksenmukaisella tavalla suhteessa käyttäjämääriin. Eri-alaisten liikennemuotojen yhteiskäyttö, esimerkiksi linja-autojen ja junien yhdistelmät, on sellaista toimintaa, mihin on tulevaisuudessa syytä panostaa. Liikenne- ja viestintäministeriön tavoitteena on kehittää liikenne palveluna -ajattelua ja mahdollistaa esimerkiksi avoimen tiedon ja lippujärjestelmien avulla, että liikennemuotojen yhteiskäyttö mahdollistuu ja matkaketuista tulee sujuvia. Tämä tullaan toteuttamaan hallitusohjelman mukaisesti uudella liikenteen palveluista annetulla lailla, johon liikennemarkkinoiden sääntely kootaan.

Ystävällisin terveisin,

Sabina Lindström
Yksikön johtaja
Peruspalveluyksikkö, palveluosasto
Liikenne- ja viestintäministeriö

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--